

Vård och omsorg

Ansvärig

Helen Hansson Malmgren
Medicinskt ansvarig sjuksköterska

Upprättad den

2018-11-15

Upprättad av

Helen Hansson Malmgren
Medicinskt ansvarig sjuksköterska

Reviderad den

Ange datum.

Rutin för cytostatikabehandling och omhändertagande av avfall i ordinärt- och särskilt boende

Rutinen gäller för all personal som iordningställer och/eller administrerar cytostatika samt personal som exponeras för läkemedlen på annat sätt vid t ex vård av patient i anslutning till medicinering med cytostatika samt vid omhändertagande av utsöndringar, avfall och städning.

Hantering vid cytostatikabehandling

Cytostatika kan utsöndras flera dagar efter det att läkemedlet givits och olika läkemedel har olika utsöndringstider. Detta innebär att urin, avföring, kräkningar, blod och svett kan innehålla läkemedel i flera dagar.

Läkemedlets koncentration varierar och det är framförallt urinen som innehåller större mängd cytostatika. För att praktiskt underlätta omhändertagandet, betraktas generellt att cytostatika utsöndras 7 dygn efter given cytostatikabehandling.

- Använd handskar av Nitril.
- Använd skyddsglasögon eller visir (vid risk för skvätt och stänk mot ansiktet).
- Använd sked vid uttag av läkemedel från originalförpackning. Tabletter och kapslar får inte delas
- Långärmat engångsplastförkläde ska användas vid hantering av mixturer, injektioner, infusioner och vid hantering av utsöndringar.
- Allt kontaminerat material (även skärande/stickande) som använts, kasseras i riskavfallsbehållare.

Gravida ska inte komma i kontakt med cytostatika.

Utsöndringar

- Handskar och långärmat engångsplastförkläde ska alltid användas.
- Spola med nedfällt toalettlock två gånger efter toalettbesök eller tömning av flaska/bäcken i toaletten.
- Om urin samlas i flaska/bäcken ska lock användas. Låt urinen svalna på grund av att varm urin förångas mer. Håll därefter urinen försiktigt i första hand i spoldesinfektorn annars i toaletten. Undvik stänk. Spola, med nedfällt toalettlock, två gånger. Gäller även tömning av kateterpåsar.
- Tömnda bäcken och urinflaskor rengörs i spoldesinfektorn. Om spoldesinfektor inte finns skölj ur med vatten och rengör sedan med rengöringsmedel. Avsluta med ytdesinfektionsmedel.
- Använda inkontinenshjälpmedel/kateterpåsar läggs i dubbla plastpåsar som försluts. Gäller även engångshandskar och förkläden om de kontaminerats av cytostatika spill.

Cytostatikaspill

Det är av stor vikt att spill av patientutsöndringar snarast tas om hand för att undvika att intorkad substans dammar upp. Vårdpersonal är ansvarig för att detta utförs.

Ytor

- Torka utifrån och in för att minska ytan som kontamineras. Använd engångsmaterial att torka upp med.
- Skölj rikligt med vatten.
- Efter saneringen, tvätta med rengöringsmedel, skölj och torka upp, två gånger.
- Allt kontaminerat material ska förslutas i dubbla avfallspåsar.

Oskyddad hud

- Skölj genast i riklig mängd vatten i minst 5 min. Tvätta därefter noga med tvål och vatten.
- Om irritation uppstår kontakta läkare.
- Kontakta din chef.

Ögon

- Skölj genast i riklig mängd vatten i 15 min (använd helst ögondusch).
- Om irritation uppstår kontakta läkare.
- Kontakta din chef.

Tvätt

Tvätt från patienter med cytostatikabehandling klassificeras som risktvätt om tvätt förorenats av större mängd utsöndring inom 7 dygn efter cytostatika givits (t ex kräkning i säng).

- Vid bäddning och omhändertagande av sängkläder ska arbete ske på sådant sätt att sängkläder inte skakas och "uppvirvling" sker.
- Textilier som inte blivit förorenade av cytostatika hanteras som vanlig tvätt.
- Om tvätten är förorenad (dvs. innehåller spill av cytostatika, urin, kräkning, avföring, riklig svettning) använd långärmat engångsplastförkläde och handskar av Nitril.
- Textilier som förorenats byts omedelbart och tvättas i tvättmaskin, men om det inte går ska de förslutas i plastpåse fram tills tvätt kan ske.
- Tvätta förorenade textilier i lägst 60°.